

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2023 ROKU

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art.5a ust.3)
2. Uchwała Rady Miasta Gdańska nr LV/1402/22 z dnia 27 października 2022 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023” (§28 ust.3)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Rozdział I. Współtworzenie polityk publicznych	3
1. Zasady i tryb przygotowanie Programu współpracy	3
2. Rady i inne ciała doradcze oraz formy bieżącej współpracy	5
3. Projekty realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi	7
Rozdział II. Wsparcie działania organizacji pozarządowych i aktywności obywatelskiej	10
1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji	10
2. Wspieranie aktywności obywatelskiej w Domach i Klubach Sąsiedzkich oraz wzmacnianie kompetencji organizacji je prowadzących	11
3. Wolontariat Miasta Gdańska	12
4. Gdańskie Fundusze	14
5. Centrum Dolna Brama i innowacje społeczne	17
6. Lokale dla organizacji pozarządowych	19
7. Forum Idei i Praktyki "Solidarni w Rozwoju – Społeczna energia pokoleń"	19
Rozdział III. Komunikacja i promocja	20
1. Newsletter dla organizacji pozarządowych	20
2. Grupy dyskusyjne na platformie Facebook	20
3. Zakładka NGO na portalu gdansk.pl	21
4. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego	22
5. Patronaty honorowe Prezydenta Miasta Gdańska dla organizacji pozarządowych	22
Rozdział IV. Współpraca finansowa – zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych	22
1. Dotacje przyznane na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym	22
2. Dotacje przyznane na podstawie ustaw o finansowaniu działań oświatowych i ustawy o sporcie oraz współpraca finansowa w ramach prawa zamówień publicznych	30
3. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami Pozarządowymi	30
Rozdział V. Ewaluacja współpracy z organizacjami pozarządowymi	31
1. Badanie jakości współpracy	31
2. Autoewaluacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi	33
Zakończenie	34

WPROWADZENIE

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z priorytetów Miasta Gdańska w obszarze rozwoju społecznego. Obejmuje ona swym zasięgiem wszystkie sfery działalności pożytku publicznego, które mieszczą się w kompetencjach samorządu gminy, a jej wymiar praktyczny zamyka się w czterech obszarach wspólnego działania: współtworzenia polityk publicznych, realizacji zadań publicznych, wsparcia organizacji i aktywności mieszkańców oraz komunikacji i promocji.

Dokumentem określającym wartości, cele, obszary, zasady i formy tej współpracy był w 2023 roku, tak jak w latach poprzednich, roczny „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok”, przyjęty przez Radę Miasta Gdańska – zgodnie z art.5a ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – uchwałą nr LV/1402/22 z dnia 27 października 2022 roku

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi służył realizacji celów operacyjnych zawartych w dokumencie „Gdańsk. Programy Operacyjne 2023”, przyjętym uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XVII/514/2015 z 17 grudnia 2015 roku.

Celem głównym współpracy Miasta z organizacjami w 2013 roku było wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowanie partnerskich relacji między samorządem a zorganizowanymi grupami mieszkańców przez podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem.

Celami szczegółowymi tej współpracy były: wzmocnienie jakości i dostępności realizacji zadań publicznych przez wspieranie rozwoju instytucjonalnego organizacji, rozwijanie kompetencji ich liderów, pracowników i wolontariuszy oraz wzmacnianie istniejących i kształtowanie nowych mechanizmów współpracy w odpowiedzi na sytuacje kryzysowe.

ROZDZIAŁ I. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Zasady i tryb przygotowanie Programu współpracy

Na terenie Gdańska, na rzecz jego mieszkańców działają tysiące organizacji pozarządowych, które są beneficjentami Programu współpracy, ale tylko część z nich ma siedziby w Gdańsku, wiele z nich to organizacje zarejestrowane w innych miejscowościach Polski, a nawet zagranicą.

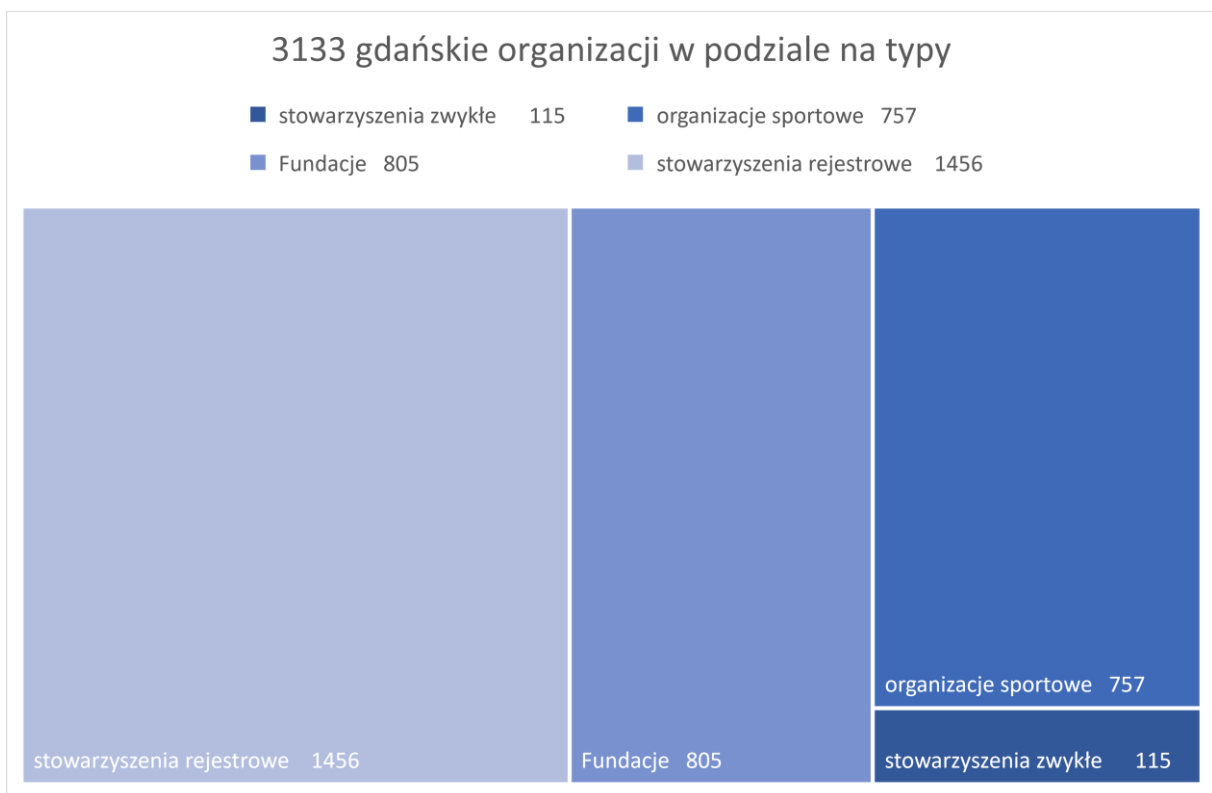
Prezydent Miasta Gdańska prowadzi rejestr organizacji pozarządowych z siedzibą w Gdańsku z tytułu sprawowania nad nimi nadzoru. W 2023 roku – według tego rejestru (stan na 26.03.2024r.) było zarejestrowanych **3133** organizacji w podziale na:

1. organizacje nie zarejestrowane w KRS
 - stowarzyszenia zwykłe – 115

- kluby sportowe, zarejestrowane przez Starostę – 196
- uczniowskie kluby sportowe – 125
- związki sportowe – 33
- fundacje działające w obszarze sportu – 76
- towarzystwa krzewienia kultury fizycznej – 10

2. organizacje zarejestrowane w KRS :

- organizacje działające w obszarze sportu (stowarzyszenia i fundacje) – 317
- fundacje – 804
- stowarzyszenia osób fizycznych – 1135
- OSP utrzymywane przez Miasto – 3
- Oddziały – 307
- związki stowarzyszeń – 11

Jako najważniejszy na poziomie lokalnym akt prawny dotyczący współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi Program współpracy powstawał w ścisłej kooperacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gdańska. Jego ramy wyznacza ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jednak ostateczny kształt stanowi wyraz zaangażowania obu stron w stworzenie optymalnego planu współdziałania na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

W ramach przygotowań Programu Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego zorganizował otwarte spotkania organizacji pozarządowych, Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz przedstawicieli komórek/jednostek organizacyjnych Miasta. Dla przygotowania programu na 2023 rok

w okresie od maja do sierpnia 2022 odbyło się 5 takich spotkań, w ramach których wypracowano zapisy dotyczące celów współpracy oraz które poświęcone były następującym tematom wiodącym: wyzwaniom współpracy, reprezentacji sektora, komisjom konkursowym, utworzeniu funduszu pożyczkowego dla organizacji z budżetu Miasta, zasadom rozliczania kosztów administracyjnych w dotacjach miejskich, sytuacji lokalowej gdańskich NGO, sieciowaniu, komunikacji i podnoszeniu kompetencji pracowniczek i pracowników NGO.

Finalnym etapem współtworzenia Współpracy było zbieranie uwag od organizacji i mieszkańców za pomocą formularza konsultacji przez wywieszenie projektu programu na stronie www.gdansk.pl w okresie między 9, a 24 września 2022 roku. Program uzyskał pozytywną opinię Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

2. Rady i inne ciała doradcze oraz formy bieżącej współpracy.

Kreowanie polityk publicznych z udziałem organizacji pozarządowych nie ogranicza się wyłącznie do informowania i konsultowania projektów aktów prawnych, lecz realizuje się na bardziej zaawansowanych poziomach partycypacji społecznej: współtworzeniu, współzarządzaniu i współrealizacji polityk lokalnych. Współpraca odbywa się w trybie ciągłym i przybierała formę rad, zespołów i grup roboczych (powoływanych na mocy zarządzeń Prezenta Miasta Gdańska lub – w mniejszym zakresie – uchwał Rady Miasta Gdańska, ale też tworzonych *ad hoc*, w sposób niesformalizowany).

W 2023 roku działały gremia o stałym charakterze i z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych:

- 1 komitet (Komitet Rewitalizacji)
- 11 rad prezydenckich - Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Gdańska Rada Sportu, Gdańska Rada ds. Równego Traktowania, Rada Imigrantów i Imigrantek, Rada Kultury Gdańskiej, Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu, Rada Gdańskich Inwestorów, Światowa Rada Bursztynu, Gdańska Rada Architektury, Rada Interesariuszy Młodego Miasta i Polskiego Haka
- 2 rady przy Radzie Miasta Gdańska (Rada Seniorów w Gdańsku oraz Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska – w skład MRMG nie wchodzi przedstawiciele NGO ale jest istotna ze względu na reprezentację społeczności młodzieży w prowadzonej współpracy z organizacjami pozarządowymi)
- 1 Zespół Konsultacyjny Budżetu Obywatelskiego
- 9 zespołów programowych programów operacyjnych Strategii Gdańsk 2030+.

Ponadto Program Współpracy umocowuje jako reprezentację lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Gdańska **Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych**. Jest ona wyłaniana podczas ich plenarnego spotkania przy udziale przedstawiciela Prezydenta Miasta Gdańska. Rada jest głównym partnerem miasta przy tworzeniu polityk skierowanych do organizacji pozarządowych. Do jej zadań należy m.in. delegowanie przedstawicieli organizacji do komisji konkursowych rekomendujących przyznanie dotacji na realizację zadań publicznych.

Z rad prezydenckich kluczową dla współpracy z organizacjami pozarządowymi jest **Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego**, a dla wspierania rozwoju aktywności obywatelskiej przez wolontariat **Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu**.

W 2023 roku odbyło się 14 posiedzeń Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego VIII kadencji i 4 posiedzenia nowej Rady - IX kadencji.

Rada IX kadencji została powołana na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska z 6.11.2023 roku. Zasiada w niej 18 osób: dwoje przedstawicieli Rady Miasta Gdańska, siedmioro – Prezydenta Miasta Gdańska i dziewięcioro – organizacji pozarządowych. Pracami Rady kieruje dwójka współprzewodniczących: przedstawiciel/-ka sektora publicznego oraz przedstawiciel/-ka organizacji pozarządowych. Kadencja Rady trwa trzy lata.

Ponadto bieżąca, robocza współpraca przybierała formę spotkań o charakterze plenarnym, tematycznym, szkoleniowym, warsztatowym, resortowym lub międzyresortowym oraz konsultacyjnym. Szczególną formą spotkań były spotkania o charakterze integracyjnym, których celem jest integracja sektora pozarządowego i integracja międzysektorowa, z udziałem organizacji i urzędników miejskich. W 2023 roku odbyły się 2 takie ogólnomiejskie spotkania oraz kilkadziesiąt spotkań resortowych, tematycznych. Przykładowo MOPR zorganizował 3 spotkania z cyklu „Podwieczorek społeczny” dotyczące bieżącej współpracy, planów na przyszłą współpracę, w których uczestniczyli przedstawiciele 43 organizacji pozarządowych

Również jako przykład takiego sposobu bieżącej współpracy warto wskazać 7 Forów Równego Traktowania (maj-czerwiec 2023) - siedem spotkań ze zróżnicowanymi grupami narażonymi na wykluczenie ze względu na wiek, orientację psychoseksualną i tożsamość płciową, wyznanie i bezwyznaniowość, niepełnosprawność, płeć czy pochodzenie etniczne i narodowe, głównie reprezentowanymi przez organizacje pozarządowe. Spotkania dotyczyły potrzeb poszczególnych grup: kobiet, mężczyzn, osób LGBT+, osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. W każdym z nich wzięło udział od 20 do 60 osób. Dyskusja toczyła się przy sześciu stolikach tematycznych (Zdrowie i aktywność fizyczna, Praca i uczenie się przez całe życie, Aktywność, wolontariat i kultura, Usługi społeczne i mieszkalnictwo, Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie dyskryminacji, Przestrzeń publiczna i transport.). Poza rozmowami przy stolikach, moderowanymi przy pomocy przygotowanych wcześniej pytań, można było zgłosić pomysły na wydarzenia lub inicjatywy, które powinny być realizowane w najbliższych latach lub są dobrą praktyką. Pomysły i propozycje uczestniczek i uczestników warsztatów posłużą do przygotowania aktualizacji polityki równego traktowania i stworzenia planów działania na kolejne lata."

Zaś przykładem spotkań tematycznych, informacyjno-szkoleniowo-doradczych są spotkania, w których uczestniczą przedstawiciele przyszłych oferentów i które dotyczące ogłoszonych otwartych konkursów ofert. Wszystkie komórki i jednostki urzędu organizują jedno lub dwa tego typu spotkania w swojej branży przed każdym konkursem ofert.

Stałą formą współrealizacji polityk miejskich jest udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych, oceniających oferty, które wpłynęły w odpowiedzi na ogłoszony otwarty konkurs ofert. Zadaniem komisji jest również rekomendowanie prezydentowi ofert do dofinansowania. We wszystkich konkursach organizowanych w trybie ustawy odppiw, w komisjach zasiadali w równej liczbie (po 3 osoby) przedstawiciele prezydenta i przedstawiciele organizacji pozarządowych. Tryb wskazywania przedstawicieli organizacji do komisji szczegółowo opisuje Program Współpracy.

W dniu 29 czerwca 2021 roku na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 955/21 powołano **Gdańską Radę ds. Rozwoju Wolontariatu** I kadencji na lata 2021–2023. W jej skład weszli przedstawiciele takich instytucji, jak Urząd Miejski w Gdańsku, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Stadion Gdańsk, Stowarzyszenie Polska 2050, Regionalne Centrum Wolontariatu, Europejskie Centrum Solidarności, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Pracodawcy Pomorza, Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych, Fundacja Gdańska, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznych, Stowarzyszenie Inne jest Piękne oraz Stowarzyszenie Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING. Rada jest organem doradczo-konsultacyjnym działającym przy Prezydencie Miasta Gdańska w zakresie wdrażania gdańskiej polityki dotyczącej rozwoju wolontariatu. Głównym celem Rady w roku 2023 było wspieranie rozwoju produktów i usług w postaci: karty wolontariusza, certyfikacji dla organizacji pozarządowych, referencji dla wolontariuszy.

3. Projekty zarządzane i realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi

W Strategii Rozwoju Gdańska 2030+ współpraca i partnerstwo to podstawowe wartości, na których ma się opierać rozwój miasta. Gdańsk – jako partner publiczny – tworzy z organizacjami pozarządowymi partnerstwa mające na celu realizację określonych zadań, ale też odpowiada na zaproszenia organizacji pozarządowych do współrealizacji konkretnych pomysłów i projektów. Partnerstwa służą wypracowywaniu i wdrażaniu strategii, programów i nowatorskich rozwiązań, gwarantują wymianę doświadczeń i informacji między różnymi uczestnikami życia miejskiego oraz przyczyniają się do podejmowania działań odpowiadających na potrzeby mieszkanek i mieszkańców Gdańska.

W 2023 Miasto Gdańsk realizowało 10 projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (funduszy unijnych) w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi. Były to zarówno:

A. Projekty partnerskie, w których miasto odegrało rolę lidera, a organizacje pozarządowe partnera:

System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji - projekt miał na celu wzrost aktywności społecznej i zawodowej oraz

zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców Gdańska poprzez wypracowanie i wdrożenie trwałego międzysektorowego systemu integracji społeczno-zawodowej opartego o aktywną integrację, usługi społeczne, realizowanych w ramach kompleksowej współpracy samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej. Projekt realizowano w partnerstwie z 7 organizacjami pozarządowymi. W 2023 roku wsparciem objęto 75 mieszkańców, a na realizację działań przekazano 75 233,40 zł.

System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji II – projekt realizowany w partnerstwie z 6 organizacjami pozarządowymi. Celem było zwiększenie szans na zatrudnienie osób/rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Grupą odbiorców stanowiły osoby i rodziny zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, min. osoby w wieku 50 lat, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, bądź zatrudnionych na umowach krótkoterminowych i inne. W ramach działań oferowano wsparcie z zakresu: asystentury, doradztwa zawodowego, ukierunkowane na rozwój umiejętności cyfrowych, szkolenia/staże zawodowe. Panie miały możliwość skorzystania z funduszu wizerunkowego i zdrowotnego, dofinansowania do opieki nad dzieckiem do 7 lat lub nad osobą zależną. Ważnym elementem okazało się wsparcie psychologiczne. W 2023 roku objęto wsparciem 310 osób, a przeznaczono na ten cel 1 482 693,78 zł.

Pracownicy 30+. Program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru metropolitalnego III – projekt dedykowany osobom bezrobotnym zarejestrowanym, jak i niezarejestrowanym w Urzędzie Pracy. Celem było umożliwienie uzyskanie zatrudnienia poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz nabycie kompetencji w obszarze umiejętności zawodowych. Projekt realizowany w partnerstwie, gdzie z ramienia Gminy Miasta Gdańska podmiotem realizującym było Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego nr 1 w Gdańsku. Działania w projekcie zakończono z dniem 30 czerwca 2023 roku, gdzie objęto wsparciem 33 osoby.

Z nami zbudujesz swoją przyszłość - aktywizacja zawodowa 30+ IV – czwarta edycja projektu, którego celem była aktywizacja zawodowa i podniesienie zdolności do zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Realizowany w partnerstwie, gdzie Gminę Miasta Gdańska reprezentowana była przez Państwowe Szkoły Budownictwa. W 2023 roku objęto wsparciem 76 osób, a przeznaczono na ten cel 258 563,78 zł.

Gdańsk Pod Żaglami Wiedzy – celem zakończonego w 2023 roku projektu była poprawa jakości edukacji ogólnej poprzez zwiększenie liczby uczniów podnoszących kompetencje kluczowe w zakresie edukacji morskiej i żeglarskiej, m.in. poprzez udział w szkolnych i międzyszkolnych kołach edukacji morskiej, zajęciach z doradcą zawodowym, zajęciach i obozach żeglarskich, a także nauczycieli - poprzez udział w warsztatach wprowadzających do edukacji morskiej i żeglarskiej, poszerzających kompetencje w zakresie wykorzystania treści edukacji morskiej w nauczaniu, oraz szkoleniach

żeglarskich na patent żeglarza jachtowego. Projekt realizowany w partnerstwie Gminy Miasta Gdańska ze Związkiem

Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska. W 2023 roku objęto wsparciem 1374 osób, a przeznaczono na ten cel 633 546,67 zł.

B. projekty, w których to organizacja pozarządowa była liderem, a Miasto Gdańsk – partnerem:

Wsparcie dla dorosłych osób z autyzmem i ich rodzin – projekt skierowany do grupy dorosłych osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym. Celem było zorganizowanie i przeprowadzenie całodobowego wsparcia przez udzielanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla 7 osób z autyzmem oraz opieki wytchnieniowej dla 6 osób (i ich rodzin – 26 osób). Liderem projektu była Fundacja Pomóż mi Żyć.

Kompleksowe usługi społeczne realizacją prawa do niezależnego życia osób z niepełnosprawnością intelektualną – celem projektu było zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług społecznych przy wykorzystaniu instrumentów animacji środowiskowej i wolontariatu, a także rozwoju infrastruktury umożliwiającej realizację kompleksowego wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w Gdańsku. Liderem projektu było Stowarzyszenie Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

Żyć Razem – wsparcie dorosłych osób z autyzmem i ich rodzin – celem projektu była poprawa jakości życia i funkcjonowania 38 osób z niepełnosprawnościami. Zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności poprzez utworzenie 16 nowych miejsc świadczenia usług. Liderem projektu było Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym.

Opieka wytchnieniowa – domowa i stacjonarna – celem projektu było zwiększenie dostępu do usług świadczonych w lokalnej społeczności skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności. Cel projektu był odpowiedzią na potrzeby rosnącej grupy społecznej, jaką są opiekunowie osób niesamodzielnych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność. Działania wspierały deinstytucjonalizację opieki nad osobami niesamodzielnymi. W 2023 roku Miasto Gdańsk realizowało 12 projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (funduszy unijnych) w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.

ROZDZIAŁ II. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji

Jakość działania organizacji pozarządowych zależy przede wszystkim od ich zasobów i potencjału organizacyjnego oraz kompetencji osób związanych z organizacją, zarówno pracowników jak i wolontariuszy. By dobrze realizować zadania zlecone przez Miasto oraz inne swoje działania statutowe organizacje potrzebują ciągłego doskonalenia swoich kompetencji, a zatem i systemowego wsparcia w tym zakresie. Potrzeba ta odzwierciedla się bardzo wyraźnie w celu szczegółowym Programu współpracy, a jej zaspokojeniu służy dofinansowanie działań w obszarze zadaniowym „działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje”. Corocznie w konkursie grantowym wyłaniane są organizacje parasolowe, których zadaniem jest udzielanie wsparcia doradczego i szkoleniowego innym organizacjom.

W 2023 roku usługi na rzecz wzmacniania potencjału gdańskich organizacji świadczyły: Centrum Organizacji Pozarządowych i Centrum Inicjowania Rozwoju. Ich oferta obejmowała wsparcie zarówno merytoryczne (poradnictwo prawne, księgowo, biznesowe, asystentura), jak i infrastrukturalne (bezpłatne sale szkoleniowe, coworking społeczny). Z obu ofert skorzystało łącznie 135 organizacji pozarządowych, którym udzielono łącznie 292 godzin poradnictwa, zorganizowano 16 szkoleń dla organizacji oraz udzielono wsparcia liderkom i liderom przy zakładaniu 5 nowych fundacji. Ważnym elementem rozwoju sektora obywatelskiego jest podnoszenie indywidualnych kompetencji liderów i liderki organizacji pozarządowych. Osoby te mogły skorzystać w 2023 roku z dwóch ofert dofinansowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku:

- Kuźni Liderów Gdańskich NGO – cyklu praktycznych warsztatów dla liderki i liderów organizacji pozarządowych, który pozytywnie ukończyło 8 osób;
- Gdańskiej Akademii Fundraisingu, w której 20 organizacji pozarządowych zwiększyło wiedzę o możliwościach pozyskania środków finansowych na realizację swoich działań.

Odrębnym zakresem działań wspierających jest **spełnienie wymogów dostępności**. Realizacja zadań publicznych nakłada na organizację wymagania, by działania te były dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zgodnie z zapisami ustawy z 19 lipca 2019 r., o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, podmioty korzystające ze środków publicznych są zobowiązane do respektowania jej zapisów w celu zapewnienia różnorodnym odbiorcom równych szans uczestnictwa w życiu społecznym. Obowiązek ten dotyczy także organizacji pozarządowych, które realizują zadania publiczne na zlecenie Miasta Gdańska. Dostępność, zgodnie z zapisami ustawy, obejmuje takie obszary, jak dostępność architektoniczna, cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna. Zgodnie z gdańskimi politykami miejskimi dostępność dotyczy również obszaru społecznego (dostępności społecznej), rozumianego jako dostępność dla różnych grup odbiorców, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2023 r. kontynuowany był wymóg, aby każda organizacja pozarządowa ubiegająca się o dofinansowanie swych działań ze środków Miasta Gdańska, opisała poziom dostępności

w zakresie tzw. standardu minimum, jaki jest w stanie zapewnić przy realizacji zadania publicznego. Na zlecenie Miasta Gdańska wyłoniono także organizację parasolową, która realizowała zadanie "Lidera dostępności" - czyli świadczyła wsparcie merytoryczne i szkoleniowe dla gdańskich organizacji pozarządowych. Liczba organizacji objętych działaniami projektowymi Lidera dostępności w 2023 r. to 34.

2. Wspieranie aktywności obywatelskiej w Domach i Klubach Sąsiedzkich oraz wzmacnianie kompetencji organizacji je prowadzących

Rok 2023 był dziesiątym rokiem realizacji jednego z kluczowych priorytetów wspierania rozwoju społeczności lokalnych i aktywności obywatelskiej w dzielnicach Gdańska jakim jest prowadzenie centrów lokalnych.

Centra lokalne działają na rzecz lokalnej społeczności - indywidualnie określonej na podstawie jej potrzeb i potencjału - tworząc miejsca dostępne i przyjazne dla mieszkańców, wykorzystując wszelkie dostępne narzędzia w ramach animowania współpracy sąsiedzkiej oraz uaktywniając lokalnych liderów. Centra lokalne są prowadzone przez organizacje pozarządowe wyłaniane w otwartych konkursach ofert.

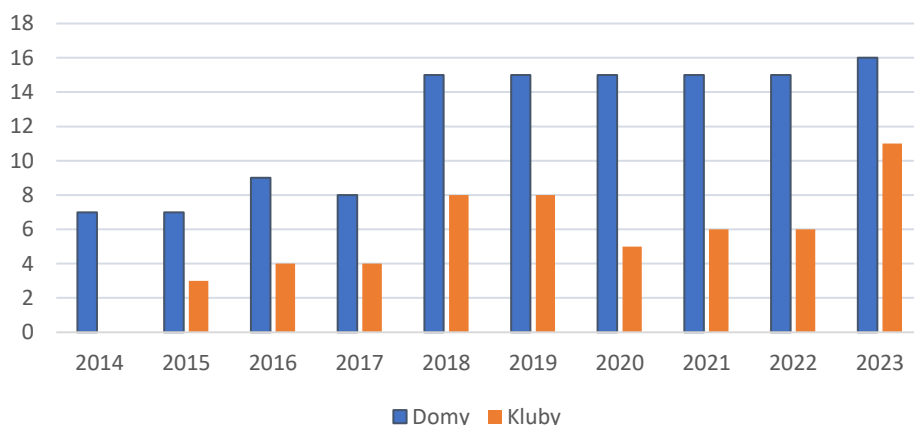
W 2023 roku na terenie Gdańska funkcjonowało 27 centrów lokalnych: 16 domów i 11 klubów sąsiedzkich w następujących dzielnicach: Orunia, Orunia - Święty Wojciech - Lipce, Śródmieście, Wrzeszcz Dolny, Wrzeszcz Górny, Oliwa, Brzeźno, Nowy Port, Osowa, Ujeścisko-Łostowice, Stogi, VII Dwór, Piecki-Migowo, Siedlce, Zaspą, Przymorze Małe, Przymorze Wielkie, Chełm, Kokoszki, Przeróbka, Strzyża, Aniołki, Letnica, Młyniska. Na działalność centrów lokalnych przekazano ponad 2 200 000,00 zł. Stałym wyzwaniem związanym z funkcjonowaniem domów i klubów sąsiedzkich jest zapewnienie wzrostu finansowania zapewniającego pokrycie rosnących kosztów działania w tym kosztów pacy oraz wzmacnianie kompetencji osób zaangażowanych w ich prowadzenie.

Domy i kluby sąsiedzkie kontynuowały wsparcie osób przybyłych do Polski w wyniku wojny w Ukrainie. W działania włączyła się lokalna społeczność na zasadzie wolontariatu. Wybrane centra lokalne włączyły się w ogólnomiejską akcję pomocową „Gdańsk pomaga Ukrainie”. Dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu z UNICEF'u, wybranym centrom lokalnym udało się podjąć szereg działań integrujących nowych mieszkańców i mieszkanki w działania lokalne w tym przede wszystkim dzieci i młodzież uciekających przed wojną w Ukrainie.

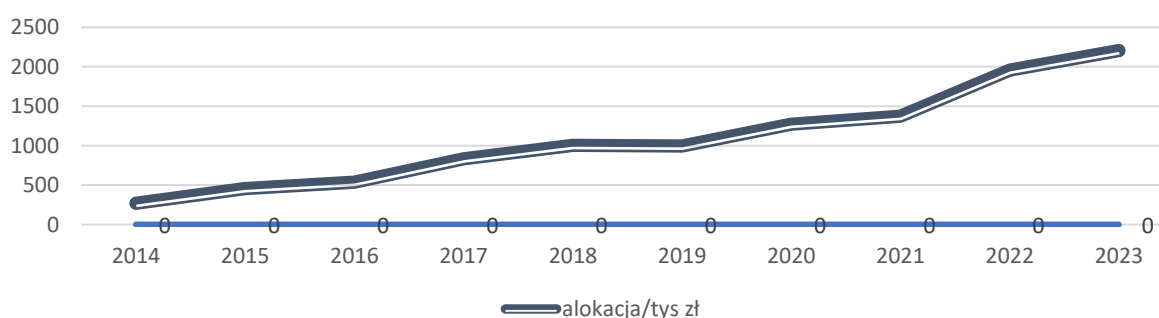
Kontynuowały też realizację programu Teleopieki Domowej dla seniorów oraz prowadziły punkty porad prawnych i obywatelskich. Mieszkańcy włączali się wolontariacko w pomoc sąsiadom w codziennych czynnościach, co wpłynęło pozytywnie na wzmocnienie więzi społecznych i zawiązanie się nowych grup samopomocowych. Pracownicy i wolontariusze działający w domach i klubach sąsiedzkich zdobyli nowe kompetencje i wiedzę o mieszkańcach, przydatne w dalszej pracy ze społecznościami lokalnymi.

W 2023 kontynuowano spotkania sieciujące dla operatorów centrów lokalnych. Podczas spotkań poruszano tematykę związaną z poszerzaniem roli centrów lokalnych w dzielnicach, praktycznych aspektów prowadzenia dokumentacji projektowej, a także kontynuowano prace nad partycypacyjnym utworzeniem zagadnień dotyczących identyfikacji graficznej dla sieci domów i klubów sąsiedzkich. Spotkania odbywały się w Domach i klubach sąsiedzkich oraz w Centrum Dolna Brama.

Liczba Domów i Klubów Sąsiedzkich w latach 2014 - 2023

Środki przekazane na prowadzenie Domów i Klubów Sąsiedzkich w latach 2014-2023

3. Wolontariat Miasta Gdańska

Rok 2023 to przede wszystkim rok intensywnych działań związanych z kontynuacją projektów zapoczątkowanych podczas roku Europejskiej Stolicy Gdańsk 2022. Rozwijano takie produkty jak: karta wolontariusza, certyfikacja organizacji i instytucji oraz referencje dla wolontariuszy.

Na zadania związane z promocją i organizacją wolontariatu Miasto Gdańsk zaplanowało w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2023 kwotę 800.000

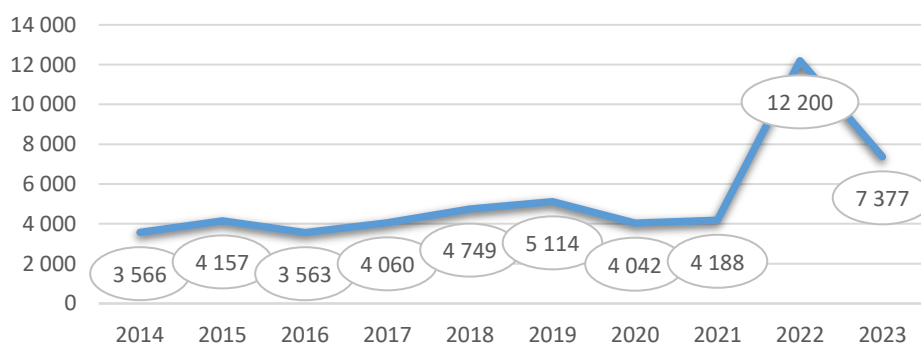
złoty. Środki te rozdysponowano w trybie otwartych konkursów ofert na projekty dotyczące m.in. przygotowania wolontariuszy na potrzeby własne organizacji pozarządowych; realizację inicjatyw związanych z dziedzictwem Europejskiej Stolicy Wolontariatu Gdańsk 2022.

Poza tym kontynuowano realizację takich zadań, jak prowadzenie Miejskiego Centrum Wolontariatu w Gdańsku oraz organizacja Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu, wspieranie rozwoju wolontariatu w organizacjach pozarządowych, wsparcie organizacyjne Programu Wolontariatu Pracowniczego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz promocja wolontariatu w szkołach i na gdańskich uczelniach.

Zadanie mające na celu prowadzenie biura pośrednictwa wolontariatu realizowało w Gdańsku stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku na podstawie umowy wieloletniej obejmującej lata 2023–2025 (zawarto umowę trzyletnią).

Prowadzone przez Regionalne Centrum Wolontariatu Miejskie Centrum Wolontariatu jest ośrodkiem kompleksowej promocji i planowania rozwoju wolontariatu, pośrednictwa pracy wolontariackiej oraz szkoleń dla wolontariuszy. W roku 2023 dzięki pośrednictwu wolontariatu, w Centrum Wolontariatu pracę wolontariacką podjęło 7377 wolontariuszy i wolontariuszek. Centrum realizuje również projekt wykorzystania wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska przy obsłudze wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym lub promocyjnym.

Liczba wolontariuszy podejmujących w Gdańsku działalność wolontariacką za pośrednictwem Regionalnego Centrum Wolontariatu w latach 2014–2023

W ramach marki Wolontariat Miasta Gdańska kontynuowano działania na rzecz jej ugruntowania, tak by każda organizacja mogła korzystać z siły wspólnego przekazu, zachowując jednocześnie swoją specyfikę i odrębność działania. W roku 2023 pod szyldem tejże marki zrealizowano takie projekty, jak Gdański Tydzień Wolontariatu, Godzina dla Gdańska, Lokalne Centra Wolontariatu, Program wspierania i rozwoju wolontariatu długoterminowego na lata 2018–2030, Korpus Solidarności oraz Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu. Przykładowo, wspomniany Gdański Tydzień Wolontariatu, który jest

partnerską inicjatywą Regionalnego Centrum Wolontariatu, Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, związany z przypadającym na 5 grudnia Międzynarodowym Dniem Wolontariusza, odbył się w 2023 roku już po raz siódmy, a jego głównymi wydarzeniami były Parada Wolontariuszy oraz Gala, na której wręczono nagrody w konkursie „Aktywni w mieście” podziękowano mieszkankom i mieszkańcom za zaangażowanie w roku 2023. Dodatkowo w ramach Tygodnia organizowane były liczne warsztaty dla wolontariuszy oraz imprezy własne wolontariuszy.

Rok 2023 rozwijano działania promocyjne wolontariatu pracowniczego. W Urzędzie Miejskim w Gdańsku pracownicy angażowali się i brali udział w licznych akcjach miejskich.

Spośród nich warto wymienić m.in. liczenie pieniędzy zebranych podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Przygotowano także paczki wielkanocne dla seniorów, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz przeprowadzono akcje promujące oddawanie krwi.

4. Gdańskie Fundusze

Gdańskie Fundusze – to mechanizm, którego zadaniem jest pobudzanie aktywności społecznej gdańszczanek i gdańszczan oraz zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych w działania na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w konkretnych dzielnicach Gdańska. W 2023 roku Miasto Gdańsk zapewniło funkcjonowanie pięciu różnych funduszy: sąsiedzki, młodzieżowy, senioralny, sportowo-rekreacyjny oraz równości, na których działania przekazano 889 000,00 zł. W ramach tych funduszy nieformalne grupy mieszkańców mogły ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przez nie pomysłów w kwocie do 700 złotych (tj. minigranty), zaś organizacje pozarządowe – w kwocie do 7000 złotych (tj. granty). W ramach gdańskich funduszy w 2023 roku zrealizowano łącznie 250 projektów, w tym 148 – przez grupy nieformalne, a 102 – przez organizacje pozarządowe. Łączna kwota przekazana organizacjom pozarządowym oraz grupom nieformalnym w 2023 na realizację inicjatyw w ramach Gdańskich Funduszy to 641 378,51 zł. Każdy z Funduszy dodał dodatkowy priorytet dedykowany dzieciom i młodzieży migranckiej i uchodźczej dzięki dodatkowej puli środków fundowanych przez UNICEF.

Od 2021 roku stosuje się wypracowaną przez Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku wraz z operatorami funduszy wspólną dla nich wszystkich ankietę ewaluacyjną, która jest rozsyłana sukcesywnie po zakończeniu projektów do wszystkich grantobiorców. Stała się ona podstawowym narzędziem do oceny oddziaływania funduszy w obszarach nimi objętych.

A. Gdański Fundusz Sąsiedzki

Gdański Fundusz Sąsiedzki to program dedykowany zarówno mieszkańcom Gdańska, jak i lokalnym organizacjom pozarządowym, którego celem jest zwiększenie zaangażowania gdańszczanek i gdańszczan w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w wymiarze dzielnicowym. Wnioskodawcy mogli aplikować o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w ramach:

- lokalnych inicjatyw sąsiedzkich,
- organizacji lokalnych wydarzeń o charakterze integracyjnym i działań wspólnych w przestrzeni publicznej.,
- wspierania inicjatyw prorodzinnych (np. kluby rodzica, kluby mam, familiady – działania animacyjne, integracyjne, edukacyjne).

Wyłonionym w otwartym konkursie ofert operatorem Funduszu Sąsiedzkiego na lata 2021-2023 zostało Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. W zorganizowanych przez Centrum konkursach dofinansowano łącznie 49 inicjatyw sąsiedzkich, w tym 29 z nich otrzymało dotacje do kwoty 700 złotych (59 ofert zostało złożonych), a 20 (realizowanych przez organizacje pozarządowe) – do kwoty 7000 złotych (52 oferty zostały złożone). W 2023 roku w dofinansowanych projektach uczestniczyło łącznie 5819 mieszkańców Gdańska. Całkowita suma przekazanych dotacji na granty oraz minigranty wyniosła w tym okresie 190.000,00 złotych. Grantobiorcy włączyli do swoich projektów takich partnerów, jak radni, przedstawiciele instytucji samorządowych, podmioty biznesowe, media, kluby (w tym sportowe), domy i kluby sąsiedzkie oraz parafie. Łącznie w 2023 roku odbyło się 10 spotkań informacyjnych dotyczących przygotowania wniosków.

B. Gdański Fundusz Młodzieżowy

Głównym celem Gdańskiego Funduszu Młodzieżowego jest aktywizacja młodych mieszkańców Gdańska działających zarówno w grupach nieformalnych, jak i w organizacjach pozarządowych. Osoby w wieku od 13 do 24 lat mogły w ramach funduszu urzeczywistniać własne pomysły związane z potrzebami wybranego przez nie środowiska lokalnego, szczególnie w obszarze inicjatyw młodzieżowych i edukacji nieformalnej.

Operatorem funduszu na lata 2021-2023 wyłonionym w otwartym konkursie zostało Stowarzyszenie Morena. W wyniku zorganizowanych konkursów dofinansowane zostało łącznie 59 projektów, w tym 28 grup nieformalnych oraz 31 organizacji pozarządowych. Na granty i minigranty przyznano w sumie 138 025,77 złotych. Operator Funduszu Młodzieżowego prowadził szeroko zakrojone działania informacyjne i animacyjne oraz związane ze wsparciem merytorycznym dla realizatorów projektów. Łącznie w 2023 roku odbyły się 4 spotkania informacyjne dotyczących zasad przygotowywania wniosków. W działaniach realizowanych w ramach funduszu w 2023 roku uczestniczyło 2623 osoby. O granty do 7000 złotych ubiegało się 49 organizacji, na mini-granty do 700 złotych, złożyło wnioski 56 grup nieformalnych

C. Gdański Fundusz Senioralny

Celem Gdańskiego Funduszu Senioralnego jest wsparcie aktywności społecznej osób w wieku 60 lat i ponad, poprzez udzielanie dotacji na realizację organizowanych przez seniorów lub na ich rzecz projektów, inicjatyw bądź wydarzeń, których odbiorcami mogą być nie tylko osoby starsze, ale też wszyscy mieszkańcy Gdańska. W ramach Gdańskiego Funduszu Senioralnego organizowane są konkursy na mikrogranty (tj. dotacje do kwoty 700 złotych) dla grup nieformalnych oraz na minigranty (dotacje do 7000 złotych) dla

organizacji pozarządowych. Wnioskodawcy mogli aplikować o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w poniższych obszarach:

- Wspieranie inicjatyw senioralnych
- Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych
- Wspieranie nieformalnej edukacji dorosłych, – wsparcia działalności klubów seniora

Operatorem funduszu na lata 2021-2023 wyłonionym w otwartym konkursie zostało Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku. W wyniku zorganizowanych konkursów dofinansowane zostało łącznie 78 projektów w tym 62 grup nieformalnych oraz 16 organizacji pozarządowych. Na granty i minigranty przyznano w sumie 152 615,13 złotych. Łącznie w 2023 roku odbyły się 6 spotkań informacyjnych dotyczących zasad przygotowywania wniosków. W działaniach realizowanych w ramach funduszu w 2023 roku uczestniczyło 3446 osób. O granty do 7000 złotych ubiegało się 41 organizacji, na mini-granty do 700 złotych, złożyło wnioski 142 grupy nieformalne.

D. Gdański Fundusz Sportowo-Rekreacyjny

Celem Gdańskiego Funduszu Sportowo-Rekreacyjnego jest umożliwienie mieszkańcom realizowania inicjatyw sportowo-rekreacyjnych dla społeczności lokalnych, oferujących różnorodne formy spędzania czasu wolnego w mieście, szczególnie na świeżym powietrzu, z wykorzystaniem istniejącej miejskiej infrastruktury sportowej. Wnioskodawcy mogli aplikować o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w poniższych obszarach:

- Wspieranie Inicjatyw sportowych, w szczególności o zasięgu dzielnicowym,
 - Promocja zdrowego stylu życia,
 - Promocji aktywności fizycznej wśród mieszkańców i mieszkanki Gdańska.
- Jego operatorem na lata 2021-2023 jest Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. Realizowane w ramach Funduszu działania animacyjne dotyczyły organizacji różnego rodzaju angażujących lokalne społeczności wydarzeń, zawodów sportowych, gier miejskich, gier podwórkowych, maratonów, zawodów lokalnych itp.

W ramach Funduszu Rekreatywno-Sportowego zrealizowano w 2023 roku łącznie 45 projektów, w tym 25 grup nieformalnych oraz 20 organizacji pozarządowych. Łącznie w działaniach wzięło udział 2623 osoby. Na granty i minigranty przekazano z funduszu: 136 122,00 złotych. Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych organizowało w 2023 roku spotkania informacyjne na temat funduszu, prowadziło punkt doradczo-informacyjny dla realizatorów projektów, jak również wdrażało działania monitorujące. W sumie odbyło się 7 spotkań informacyjnych dla grantobiorców. O granty do 7000 złotych ubiegało się 64 organizacji, na mini-granty do 700 złotych, złożyło wnioski 37 grupy nieformalne.

E. Gdański Fundusz Równości

W roku 2023 jako część kampanii społecznej Gdańsk Miastem Równości, pojawił się nowy fundusz, którego celem jest wspieranie inicjatyw lokalnych dotyczących różnorodności, równości praw i szans, praw człowieka i swobód obywatelskich. Wnioskodawcy mogą aplikować o środki na wsparcie inicjatyw lokalnych dotyczących różnorodności, praw człowieka, swobód obywatelskich, o charakterze aktywizacyjnym i integrującym społeczność lokalną.

Operatorem funduszu jest Stowarzyszenie WAGA, które jednocześnie świadczy usługę dla mieszkanki i mieszkańców w ramach Gdańskiego Centrum Równego Traktowania.

W ramach niniejszego funduszu zrealizowanych zostało 19 projektów, w tym 15 grantów dla organizacji pozarządowych oraz 4 granty dla grup nieformalnych. Na granty i minigranty przekazano z funduszu w sumie 100 290,00 złotych. W 2023 odbyło się 10 spotkań informacyjnych dla grantobiorców. O granty do 7000 złotych ubiegało się 20 organizacji, na mini-granty do 700 złotych, złożyło wnioski 8 grup nieformalnych.

4. Centrum Dolna Brama (HUB społeczny) i innowacje społeczne

Gdańsk wspiera innowatorki i innowatorów społecznych od roku 2017. W 2023 roku na zlecenie Wydziału Rozwoju Społecznego kontynuując działania lat poprzednich Fundacja Inicjowania Rozwoju UP Foundation wspólnie z partnerami - Inkubatorem STARTER, Instytutem Kultury Miejskiej, Solidarnością Codziennie - przygotowała i przeprowadziła program wspierania innowacji społecznych w Gdańsku, realizowany pod nazwą Fundusz Innowacji Społecznych INNaczej/Inkubator Innowacji Społecznych INNaczej.

Zaproponowany w 2023 roku proces wyboru i wspierania pomysłów na zmianę społeczną złożony był z czterech spójnych obszarów (wsparcie merytoryczne, finansowe, infrastrukturalne oraz monitoring i ewaluacja), w efekcie których zostały wybrane 4 najlepsze prototypy pomysłów spośród wszystkich 27 zgłoszonych pomysłów na zmianę w Gdańsku.

Najważniejsze efekty w roku 2023:

- **27 zgłoszonych pomysłów** na innowacje z całego Gdańska
- **12 zespołów/osób indywidualnych** uczestniczących w inkubatorze rozwoju innowacji, w ramach którego dopracowywali oni swoje pomysły (łącznie 25 osób uczestniczących w warsztatach i konsultacjach)
- **4** przetestowane innowacje społeczne
- **8 miesięcy** pracy facylitatorki i opiekunki innowacji
- **100 godzin** warsztatów i konsultacji w czasie naboru i testowania innowacji
- **42 tysiące złotych** przeznaczonych na testowanie innowacji

Aby zapewnić ciągłość wsparcia innowatorek i innowatorów społecznych w Gdańsku na przełomie 2023 i 2024 roku Wydział Rozwoju Społecznego w ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

przeprowadził wybór oferenta, który będzie realizował program INNaczej przez kolejne 3 lata.

26 sierpnia 2023 roku swoje drzwi dla mieszkanki i mieszkańców otworzyło Centrum Dolna Brama. To docelowe, centralne miejsce ekosystemu wspierania innowacji społecznych i innych form aktywności społecznych (**HUB społeczny**), w którym oprócz wsparcia merytorycznego i administracyjnego znaleźć można przestrzeń do pracy.

Centrum jest prowadzone i finansowane przez gdański samorząd, a jego powstanie to efekt kilkuletnich przygotowań. Zaczęło się od zgłaszanej przez osoby działające oddolnie na rzecz Gdańska potrzeby stworzenia w mieście przestrzeni otwartej na inicjatywy społeczne, sprzyjającej budowie sieci współpracy; skupiającej osoby inicjujące wspólne przedsięwzięcia, wspierające je i oferujące usługi specjalistyczne. Formułę Centrum Dolna Brama wypracowano w trakcie rozmów i dyskusji z przyszłymi użytkownikami, podczas wizyt studyjnych w miastach europejskich prowadzących podobne projekty i prac nad stworzeniem modelu gdańskiego.

W Centrum Miasto wspiera aktywność osób w każdym wieku, zachęca do wolontariatu, stwarza warunki do rozwijania innowacji społecznych, daje swobodną przestrzeń do nawiązywania relacji i realizacji wspólnych projektów. O tym, że w Centrum Dolna Brama faktycznie tak się dzieje, świadczą liczby. Przez pierwszych niespełna 5 miesięcy od otwarcia, miejsce to odwiedziło blisko **4,5 tys.** osób; odbyło się ponad **220** różnych wydarzeń i spotkań.

Przestrzeń Centrum Dolna Brama, oprócz udostępnianej części, na co dzień jest miejscem pracy **Referatu Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku**. Działają tutaj także **Centrum Animacji i Informacji Senioralnej oraz Centrum Kombatanta i Edukacji Patriotycznej**. W ramach tego ostatniego regularnie dyżurują przedstawiciele **13 gdańskich organizacji kombatanckich**, które w Centrum Dolna Brama mają swoją siedzibę. W skład przestrzeni przeznaczonej do udostępniania wchodzi następujące pomieszczenia:

- Podwórko
- Parter: Sala Spotkań 02, Otwarta Kuchnia 03,
- I piętro: Sala Warsztatowa 11,
- II piętro: Sala Warsztatowa 21, Sala Warsztatowa 28
- III piętro: Sala Konferencyjna

Budynek, w którym Centrum znajduje swoją siedzibę (przy ul. Dolna Brama 8 w Gdańsku), wymagał remontu – w 2022 roku udało się przygotować kolejny etap remontu uwzględniający pozostałe kondygnacje pierwszego i drugiego piętra - wymieniono posadzkę parteru i podłóg na piętrach, instalację elektryczną i sanitarną; wbudowano system wentylacji; przebudowano system oddymiania; przebudowano pomieszczenia do nowych funkcji. W 2023 roku umeblowano i wyposażono przygotowane wcześniej pomieszczenia, wdrożono podstawowy zakres oznakowania obiektu z wiodącym kolorem żółtym m.in. poprzez wykonanie wyklejki na ścianie na parterze z mapą budynku w postaci rzutu pięter wraz z informacją o pomieszczeniach znajdujących się na danym piętrze, wyklejki przy wejściu na poszczególne piętra z numerem danego piętra. System

identyfikacji wizualnej Centrum Dolna Brama jest kontynuowany i na bieżąco uzupełniany. Do zrobienia pozostaje m.in. trzecie piętro, stolarka okienna, wyremontowanie elewacji i ogrodzenia, zagospodarowanie dziedzińca z rewitalizacją nawierzchni.

5. Lokale dla organizacji pozarządowych

Organizacje dla swoich działań potrzebują przestrzeni zarówno na działania stałe jak i jednorazowe lub cykliczne wydarzenia. Zwykle organizacje nie dysponują własnymi zasobami lokalowymi i Miasto staje się ich naturalnym partnerem udostępniającym nieruchomości lub ich części, lokale użytkowe i mieszkalne oraz działki gruntowe na działania ze sfery pożytku publicznego.

Udostępnianie lokali odbywa się na różnych zasadach zależnie od formy prawnej umowy. Może to być umowa najmu lub użytkowania odpłatnego na preferencyjnych zasadach albo użyczenie, które jest formą nieodpłatnego korzystania z przestrzeni.

Organizacje mogą też uczestniczyć w otwartych, komercyjnych procedurach wyłaniania najemców lokali takich jak przetargi, czy konkursy ofert.

Jednostką organizacyjną Miasta Gdańska odpowiadającą za gospodarowanie gminnym zasobem lokalowym są Gdańskie Nieruchomości i to one są głównym podmiotem, który zawiera z organizacjami umowy na korzystanie z lokali.

W 2023 roku organizacje pozarządowe korzystały z **246** lokali z ogólnej liczby 1601 lokali użytkowych, które posiada Miasto. **151** z nich jest użyczonych **113** organizacjom.

"W 2023 r. z przeznaczeniem na mieszkania wspomagane w ramach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób i rodzin zostało przekazanych **10** lokali mieszkalnych **5** organizacjom, które na zlecenie Miasta udzielają w nich wsparcia w samodzielnym zamieszkiwaniu osobom z grup ryzyka wykluczenia społecznego.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie z zarządzanego przez siebie zasobu udostępniał w 2023 roku w drodze użyczenia **12** nieruchomości lub ich części **9** organizacjom na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wsparcia rodziny.

Organizacje pozarządowe, będąc organizatorami wielu wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i społecznych, okazjonalnie korzystają nieodpłatnie lub na preferencyjnych zasadach z zasobów różnych instytucji miejskich. Najczęściej są to sale konferencyjne, przestrzenie wystawowe, sale spotkań. Przykładowo Muzeum Gdańska udostępnia: Wielką Salę Wety w Ratuszu Głównomiejskim – 2 udostępnienia, dwie organizacje; Salę wystaw czasowych w Ratuszu Głównomiejskim – 1 udostępnienie, Wielką Halę Dworu Artusa – 1 udostępnienie, 1 organizacja; Salon w Domu Uphagena – 12 udostępnień, dwie organizacje.

6. Kongres "Solidarni w Rozwoju – Aktywni w Rozwoju"

Kongres zainaugurował obchody Święta Wolności i Praw Obywatelskich w Gdańsku odbywające się od 2 do 4 czerwca. Była to piąta edycja Święta, mającego na celu budowanie społeczeństwa obywatelskiego, która w 2023 roku odbyła się pod hasłem "**Nie**

śpij, bo cię przegłosują”, będącego bezpośrednim nawiązaniem do przełomowych dla Polski wyborów z 4 czerwca 1989 roku. Święto Wolności i Praw Obywatelskich obchodzone jest dla uczczenia rocznicy wyborów parlamentarnych w 1989 roku, które były pierwszymi częściowo wolnymi wyborami od czasów II wojny światowej. Tamte wybory zapoczątkowały proces transformacji ustrojowej kraju z systemu komunistycznego do demokracji parlamentarnej. W Gdańsku od 2019 roku ten dzień obchodzony jest w szczególny sposób. Corocznie organizowane są wydarzenia takie jak: koncerty najlepszych polskich zespołów, debaty, spotkania i konferencje.

Motywy wiodącym Forum Idei i Praktyki „Solidarni w Rozwoju” była **energia społeczna pokoleń**. Panele, dyskusje toczyły się wokół kwestii takich, jak: **solidarność społeczna, odpowiedzialność, sytuacja mniejszości, zakres partycypacji i stopień poczucia sprawstwa, rola i znaczenie praw obywatelskich, innowacje społeczne i poszukiwanie nowych rozwiązań (np. w sferze ekonomii społecznej)** itd. Nad tym wszystkim zaś „unosilo się” kluczowe pytanie o stan i przyszłość demokracji – na wszystkich jej poziomach. Oraz to, jaką ponosimy za nią odpowiedzialność – bez względu na to do jakiego pokolenia należymy.

W Forum w 2023 roku wzięło udział ponad 150 osób, przedstawicieli i przedstawicielek organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych oraz sektora publicznego. Odbyły się 2 debaty plenarne i 4 grupy dyskusyjne, w których udział wzięło 22 prelegentów.

ROZDZIAŁ III. KOMUNIKACJA I PROMOCJA

1. Newsletter dla organizacji pozarządowych

Przekazywanie ważnych informacji o działaniach miasta i organizacji pozarządowych w sektorze społecznym odbywa się za pośrednictwem Newslettera Gdańskich NGO. Organizacje przesyłają wiadomości na temat swojej działalności na dedykowany adres mailowy; na ich podstawie tworzony jest newsletter, rozsyłany do kilkuset organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie prowadzonej przez Urząd Miejski w Gdańsku oraz bezpośrednio zapisanych do bazy mailingowej za pośrednictwem strony www.gdansk.pl (stan na 31 grudnia 2023 roku: 687 aktywne rekordy).

W roku 2023 rozesłano **57 edycji** newslettera. Priorytetowe informacje są ponadto wysyłane jako pojedyncze wiadomości.

2. Grupy dyskusyjne na platformie facebook

Na platformie Facebook funkcjonują dwie grupy dyskusyjne przeznaczone dla osób z szeroko pojętego gdańskiego sektora społecznego. Pierwszą z nich jest grupa „**Miasto Gdańsk_forum NGOs**”. Jest to przestrzeń, w której organizacje informują się wzajemnie o bieżących działaniach i ewentualnych potrzebach oraz dzielą wiedzą m.in. o aktualnie prowadzonych badaniach gdańskiego sektora społecznego.

Druga grupa dyskusyjna „**Gdańskie Domy i Kluby Sąsiedzkie**” adresowana jest do organizacji i osób prowadzących domy i kluby sąsiedzkie. Podobnie jak w pierwszym przypadku i tutaj organizacje wymieniają się doświadczeniami i potrzebami oraz informacjami o bieżącej ofercie zajęć i wydarzeń kierowanych do różnych grup i społeczności lokalnych.

3. Zakładka NGO na portalu gdansk.pl

Do zakładki organizacji pozarządowych, w 2023 roku dodano pod zakładkę „Centrum Dolna Brama”, w której opisany jest zakres działań Centrum, sposób rezerwacji przestrzeni przez NGO oraz regulamin wynajmu szafek i korzystania przestrzeni. W 2023 r. trwały prace nad zaplanowaniem nowej odsłony zakładki dedykowanej sektorowi społecznemu na Gdansk.pl. Zaktualizowana zakładka uruchomiona będzie w drugiej połowie 2024 roku.

4. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska Im. Lecha Bądkowskiego

Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego przyznawana jest od 23 lat jest najlepszym gdańskim organizacjom pozarządowym i społecznikom. Nagrodę ustanowił w 2001 roku prezydent Gdańska Paweł Adamowicz, a jej patronem został Lech Bądkowski – dziennikarz, pisarz, współzałożyciel Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, sygnatariusz porozumień sierpniowych z 1980 roku.

W 2023 roku Nagroda imienia Lecha Bądkowskiego zyskała nową odsłonę i procedurę wyłaniania laureatek i laureatów. Nagroda występuje pod nazwą: Gdańska Nagroda Obywatelska im. Lecha Bądkowskiego i obok Gdańskiej Nagrody Ochrony Zdrowia im. Aliny Pieńkowskiej oraz Gdańskiej Nagrody Równości im. Pawła Adamowicza jest częścią Gdańskich Nagród Społecznych. Nabór zgłoszeń do Gdańskich Nagród Społecznych został uwspólniony, a nominacje zbierane są przez uproszczony formularz online – zamieszczony na stronie gdansk.pl. Kapituły Nagród spośród zgłoszonych osób wybierają najlepsze kandydatury, które przechodzą pod głosowanie publiczne. W głosowaniu może wziąć udział każdy mieszkaniec i mieszkanka Gdańska. Wszystkie nagrody przyznawane są w 2 kategoriach – dla organizacji pozarządowej (nagroda finansowa w wysokości 20 000 zł brutto) – dla społecznika / społeczniczki (nagroda finansowa w wysokości 10 000 zł brutto). Dodatkowo Prezydent Miasta Gdańska przyznaje 1 wyróżnienie (nagroda finansowa w wysokości 10 000 zł brutto) wybierając spośród wszystkich nominowanych w obu kategoriach zakwalifikowanych do głosowania publicznego.

Laureatki i laureaci Gdańskiej Nagrody Obywatelskiej im. Lecha Bądkowskiego ogłoszeni zostali na Dorocznym spotkaniu Gdańszczan, odbywającym się w Filharmonii Bałtyckiej 19 grudnia 2023 r. Nagrodę dla organizacji pozarządowej roku, głosami publiczności, przyznano Regionalnemu Centrum Wolontariatu w Gdańsku, społeczniczką roku wybrano Elżbietę Klawikowsą, a wyróżnienie przyznane przez Prezydent Gdańska odebrała Barbara Badowska-Średniawa.

5. Patronaty Honorowe Prezydenta Miasta Gdańska dla organizacji pozarządowych

Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Gdańska jest udzielany ważnym dla Miasta i jego mieszkańców wydarzeniom, o różnym charakterze. Mogą to być wydarzenia kulturalne, edukacyjne, sportowe lub inne uroczystości istotne dla społeczności. Ubiegać o niego mogą się ich organizatorzy bez względu na formę prowadzonych działań. Patronat honorowy podkreśla rangę wydarzenia i pozwala dotrzeć do szerszego kręgu odbiorców dzięki informacji o nim na stronie internetowej miasta. W 2023 roku Biuro Prezydenta udzieliło **279 patronatów**, z których **121** zostało przyznanych **organizacjom pozarządowym**.

ROZDZIAŁ IV. WSPÓŁPRACA FINANSOWA – ZLECANIE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM ZADAŃ PUBLICZNYCH

1. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych i udzielanie na nie dotacji na podstawie przepisów:

- **Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w trybie otwartych konkursów oraz (na podstawie art. 19a) w trybie pozakonkursowym;**
- **Ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym – wyłącznie w trybie konkursowym.**

W Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023, przyjętym uchwałą nr LV/1402/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2022 roku, na realizację zadań publicznych zleczanych organizacjom w 2023 roku zaplanowano łączną kwotę **92.880.219,00 złotych**. Była ona wyższa o 1,6% w porównaniu do Programu na rok 2022. Współpracę finansową Miasta z organizacjami zamierzano prowadzić w 26 obszarach tematycznych (sferach zadaniowych).

Zlecenie realizacji zadań publicznych może mieć formę powierzenia (czyli sfinansowania) albo wsparcia (dofinansowania) wykonania konkretnego zadania. Przyznawanie dotacji odbywa się w trybie otwartego konkursu lub w trybie pozakonkursowym na podstawie oceny formalnej i merytorycznej wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe.

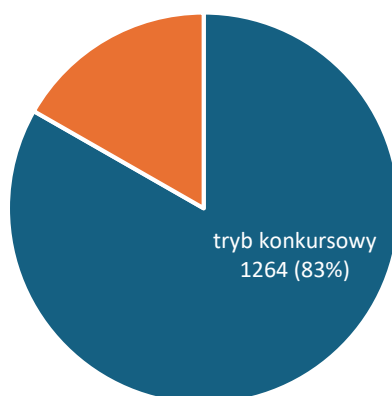
W 2023 roku miasto Gdańsk udzieliło dotacji **462 organizacjom pozarządowym**¹ (w tym 346 organizacjom mającym siedzibę w Gdańsku), przy czym niektóre z nich realizowały w tym czasie więcej niż jedno zadanie. Organizacje złożyły na 2023 rok łącznie **1518 ofert**, z czego 1264 (83%) w trybie konkursowym i 254 (17%) w trybie pozakonkursowym.

Do realizacji i podpisania umowy zakwalifikowano – po ocenie formalnej i merytorycznej – **876 ofert** (tj. 58% złożonych ofert), z czego 796 (91%) w trybie konkursowym oraz 80 (9%) w trybie pozakonkursowym. Wśród realizowanych umów były 293 umowy wieloletnie, w tym:

- 185 umów zawartych w latach wcześniejszych i obowiązujących z 2023 roku,
- 108 umów zawartych w 2023 roku na ten rok i lata kolejne.

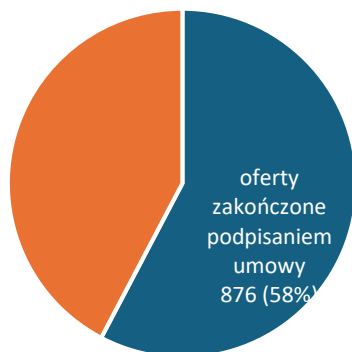
Dwie umowy, w tym jedna wieloletnia, zostały rozwiązane w trakcie realizacji z przyczyn leżących po stronie realizatora.

Wykres. 1. Oferty złożone przez organizacje pozarządowe w 2023 r. na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu w podziale na tryb konkursowy i pozakonkursowy

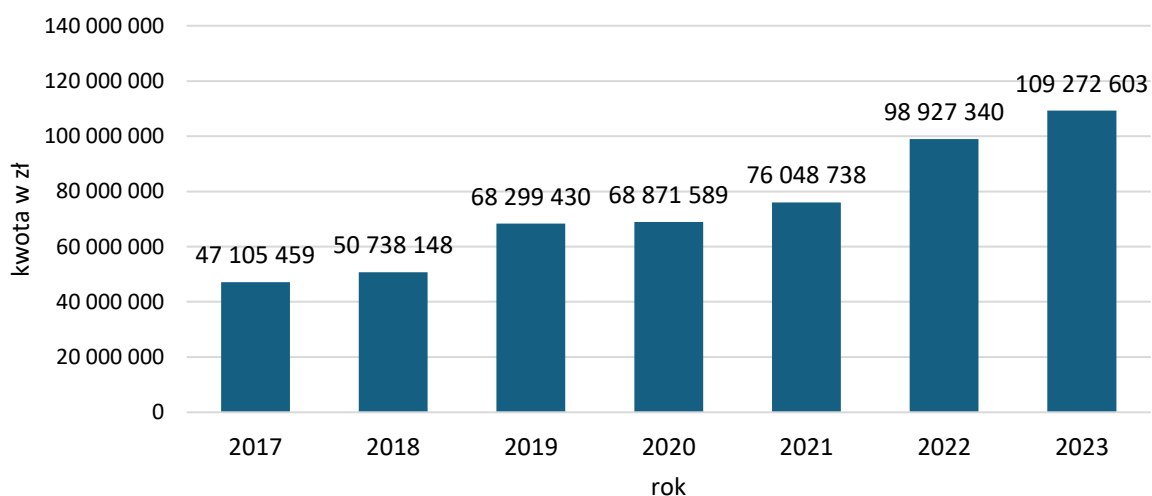
¹ Dane prezentowane w tym rozdziale nie uwzględniają Fundacji Instytut Białowieski z Bialegostoku oraz złożonych przez nią ofert realizacji zadań publicznych. Oferty tej organizacji nie odpowiadały na zakres i wymagania ogłaszanych konkursów.

Wykres 2. Oferty złożone przez organizacje pozarządowe w 2023 r. na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu w podziale na podpisane umowy oraz oferty, dla których nie podpisano umowy

W trybie konkursowym w 2023 roku przyznano dotacje w łącznej wysokości **109.272.602,88 złotych**, przy czym organizacje wnioskowały o kwotę **155.919.533,54 złotych**, czyli o 43% więcej. Wartość dotacji systematycznie rośnie – kwota środków finansowych przyznanych na 2023 rok była **o 10% większa** od kwoty przyznanej na 2022 rok i o 132% większa niż w 2017 roku. Większość dotacji była przyznana w ramach realizacji zadań wieloletnich – ogółem 88.217.725,20 złotych (tj. 80% wszystkich przyznanych dotacji). Wartość dotacji przyznanych organizacjom pozarządowym w 2023 roku na mocy umów wieloletnich zawartych w 2023 roku wyniosła 35.086.306,45 złotych.

Wykres 3. Wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybie konkursowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu w latach 2017-2023

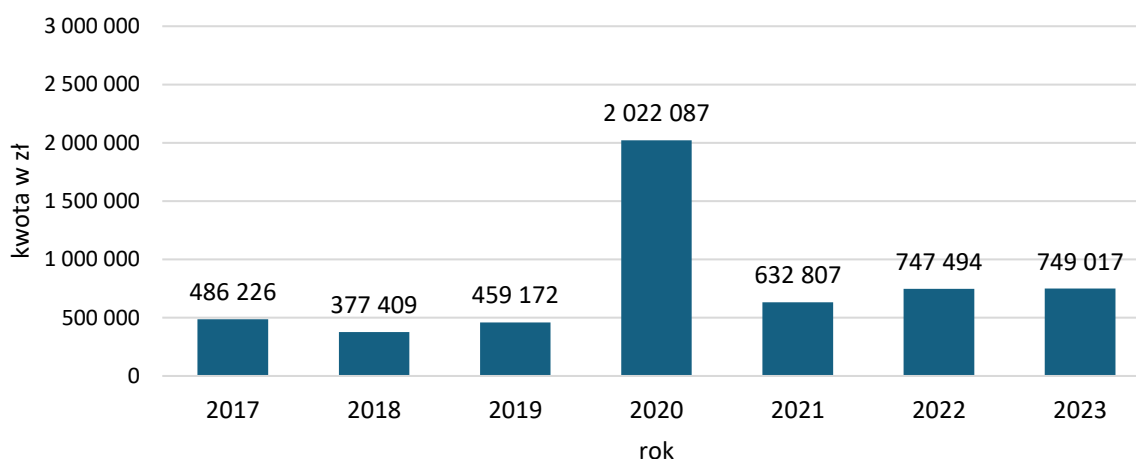

Dodatkowym trybem przyznawania dotacji jest tryb z pominięciem otwartego konkursu ofert, tzw. **tryb pozakonkursowy**. Zadania dofinansowane w tym trybie muszą być realizowane w czasie nie dłuższym niż 90 dni, a wysokość dotacji nie może przekraczać

kwoty 10.000 zł. Ponadto łączna kwota środków finansowych przekazanych tej samej organizacji w trybie pozakonkursowym nie może przekroczyć kwoty 20.000 zł w danym roku kalendarzowym.

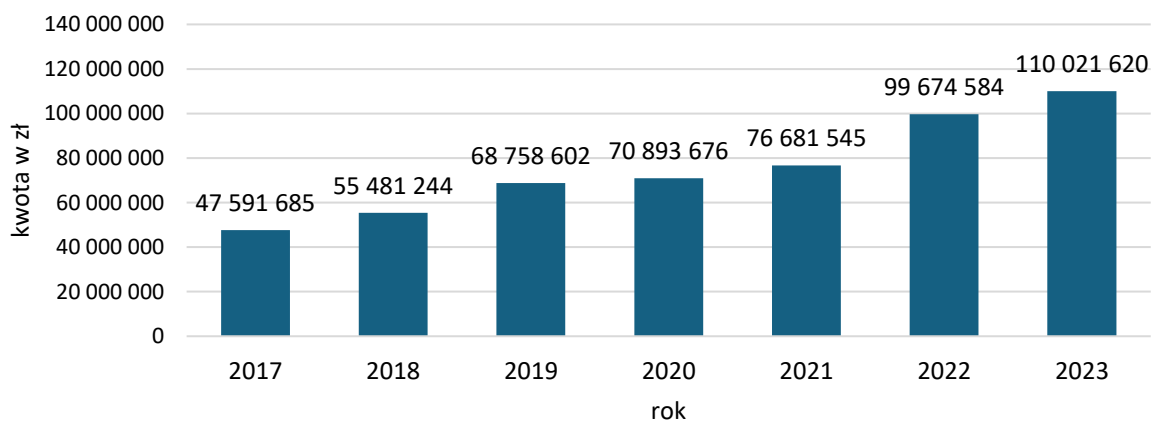
W 2023 roku w trybie pozakonkursowym przyznano organizacjom dotacje o wartości **749.017,00 złotych** (wzrost o 0,2% w porównaniu do 2022 roku). Organizacje wniosowały o kwotę ponad trzykrotnie większą tj. 2.381.533,00 złotych.

Wykres 4. Wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w latach 2017-2023

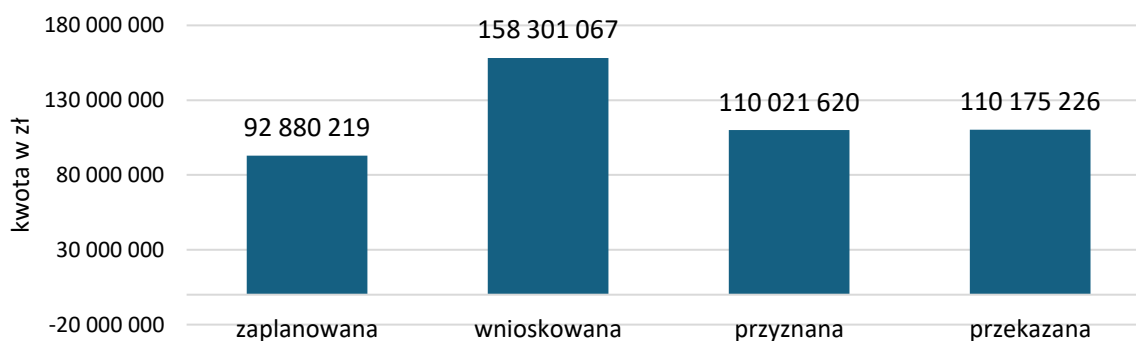
Łącznie w obu trybach – **konkursowym i pozakonkursowym** – Miasto przyznało organizacjom pozarządowym na 2023 rok na kwotę **110.021.619,88 złotych**, czyli o ponad 10% więcej niż w 2022 roku. Zdecydowaną większość tej kwoty (99,3%) przyznano w trybie konkursowym.

Wykres 5. Łączna wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybach konkursowym i pozakonkursowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu w latach 2017-2023

Całkowita kwota dotacji **przyznanych** organizacjom pozarządowym na 2023 rok w ramach trybów konkursowego i pozakonkursowego **przekroczyła o 17.141.400,88 złotych** (tj. o 18,5%) kwotę dotacji **zaplanowanych** na realizację zadań publicznych zgodnie z Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok.

Wykres 6. Kwota dotacji zaplanowanych, wnioskowanych, przyznanych i przekazanych organizacjom pozarządowym na 2023 rok na realizację zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu

Organizacje pozarządowe z tytułu niewykorzystanych dotacji zwróciły w 2023 roku 2.749.576,70 złotych, w tym w ramach umów wieloletnich kwota zwróconych środków wyniosła 2.556.670,04 złotych.

Całkowita kwota dotacji **przekazanych** organizacjom pozarządowym w 2023 roku na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznych wyniosła **110.175.225,85 złotych** i stanowiła 2,4% wszystkich wydatków budżetowych Miasta Gdańska (wynoszących 4.640.100.878 złotych).

Wykres 7. Udział dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu w ogólnej kwocie wydatków budżetowych miasta Gdańska w 2023 r.

dotacje przekazane organizacjom pozarządowym...

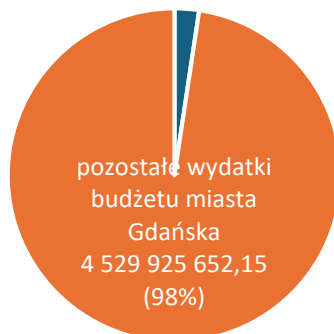

Tabela 1. Wartość dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w 2023 roku w podziale na obszary współpracy określone w Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok

l.p.	obszar / sfera współpracy	wartość dotacji w PLN			stosunek dotacji	
		planowana w Programie współpracy	wnioskowana w konkursach i postępowaniach pozakonkursowych	przekazana	przekazanych do planowanych	przekazanych do wnioskowanych
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	51.150.000,00 zł	80.763.939,59 zł	64.280.619,13 zł	126%	80%
2.	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	7.750.000,00 zł	9.157.401,84 zł	8.914.091,84 zł	115%	97%
3.	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	638.220,00 zł	3.063.456,00 zł	638.220,00 zł	100%	21%
4.	Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	30.000,00 zł	84.000,00 zł	40.000,00 zł	133%	48%
5.	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	501.000,00 zł	951.432,00 zł	795.155,00 zł	159%	84%
6.	Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami – środki z PFRON	600.000,00 zł	1.908.350,00 zł	600.000,00 zł	100%	31%
7.	Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy	555.200,00 zł	609.900,00 zł	480.700,00 zł	87%	79%
8.	Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn	280.000,00 zł	383.720,00 zł	262.815,00 zł	94%	68%
9.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	1.050.000,00 zł	1.605.660,00 zł	1.089.960,00 zł	104%	68%

10.	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	2.955.000,00 zł	6.361.257,98 zł	3.091.445,90 zł	105%	49%
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	230.000,00 zł	387.495,00 zł	220.000,00 zł	96%	57%
12.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	340.000,00 zł	2.625.692,00 zł	880.000,00 zł	259%	34%
13.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	5.630.000,00 zł	14.170.240,28 zł	5.816.726,98	103%	41%
14.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	125.000,00 zł	252.500,00 zł	125.000,00 zł	100%	50%
15.	Porządek i bezpieczeństwo publiczne	2.530.000,00 zł	2.510.400,00 zł	2.510.400,00 zł	99%	100%
16.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji	680.000,00 zł	840.765,16 zł	748.525,00 zł	110%	89%
17.	Promocja i organizacja wolontariatu	800.000,00 zł	1.027.870,00 zł	795.000,00 zł	99%	77%
18.	Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	384.700,00 zł	394.660,00 zł	394.660,00 zł	103%	100%
19.	Rewitalizacja	312.696,00 zł	274.850,00 zł	274.850,00 zł	88%	100%
20.	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych	350.000,00 zł	575.000,00 zł	300.000,00 zł	86%	52%
21.	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – prowadzenie placówek wsparcia dziennego	4.466.880,00 zł	5.072.983,40 zł	4.725.279,40 zł	106%	93%
22.	Prowadzenie streetworkingu	392.736,00 zł	392.736,00 zł	392.736,00 zł	100%	100%

23.	Organizacja wycieczki letniego dla dzieci i młodzieży	345.000,00 zł	459.206,00 zł	345.000,00 zł	100%	75%
24.	Ochrona i promocja zdrowia	2.640.000,00 zł	4.373.582,40 zł	2.412.092,20 zł	91%	55%
25.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym w ramach Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2023	3.143.787,00 zł	4.456.038,40 zł	3.114.024,40 zł	99%	70%
26.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	5.000.000,00 zł	15.597.930,49 zł	6.927.925,00 zł	139%	44%
	RAZEM	92.880.219,00 zł	158.301.066,54 zł	110.175.225,85 zł	119%	70%

Zdecydowanie największą łączną wartość miały dotacje dotyczące realizacji zadań w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób. Na ten cel przekazano 64.280.619,13 złotych, czyli 58% ogólnej kwoty przekazanych dotacji. W dalszej kolejności obszarami tematycznymi o wysokiej wartości przekazanych dotacji były: wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej (8.914.091,84 złotych), wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (6.927.925,00 złotych), kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (5.816.726,98 złotych), wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – prowadzenie placówek wsparcia dziennego (4.725.279,40 złotych), przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (3.114.024,40 złotych), działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (3.091.445,90 złotych), porządek i bezpieczeństwo publiczne (2.510.400,00 złotych), ochrona i promocja zdrowia (2.412.092,20 złotych), działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym (1.089.960,00 złotych).

Najniższe łączne kwoty dotacji przekazano w obszarach: działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego (40.000,00 złotych), ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego (125.000,00 złotych), edukacja, oświata i wychowanie (220.000,00 złotych), działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn (262.815,00 złotych), rewitalizacja (274.850,00 złotych).

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska na podstawie umów dotacyjnych, **organizacje pozarządowe zaangażowały wkład własny** w zadeklarowanej wysokości **10.015.358,49 złotych**. Na tę wartość składał się wkład finansowy w wysokości

5.484.120,55 złotych oraz wkład pozafinansowy w wysokości 4.531.237,94 złotych (w tym osobowy – 3.462.281,98 złotych – i rzeczowy – 1.068.955,96 złotych).

2. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na podstawie przepisów:

- **ustawa o finansowaniu działań oświatowych z 27.10.2017 roku,**
- **ustawa o sporcie z 25.06.2010 roku,**
- **ustawa Prawo zamówień publicznych z 11.09.2019 roku,**

Organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego mogą realizować na zlecenie miasta zadania własne gminy i powiatu w trybach innych niż dotacje przekazywane na podstawie ustaw o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zdrowiu publicznym.

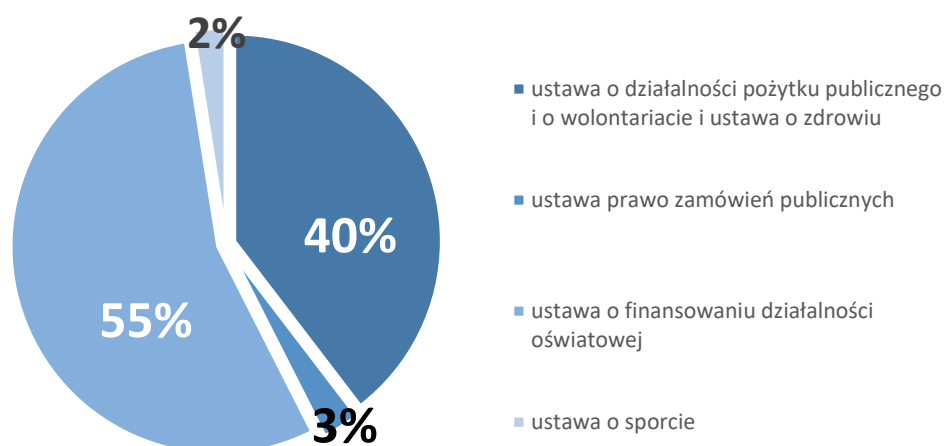
I tak, w 2023 roku przekazano:

- **152 936 584,93** zł dotacji podmiotowej na prowadzenie **79** placówek oświatowych przez **32** organizacje w trybie ustawy o finansowaniu działań oświatowych,
- **8 090 231,08** zł. z tytułu **295** zawartych umów na zakup usług u **155** organizacji pozarządowych w trybie ustawy prawo zamówień publicznych
- **6 945 900,00** zł dotacji celowych na realizację **245** zadań z zakresu sportu przez **84** organizacje sportowe w trybie ustawy o sporcie.

3. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

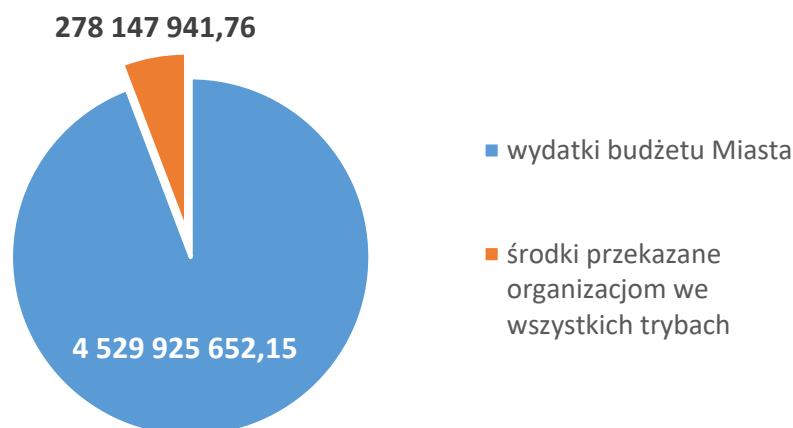
Ogółem na podstawie czterech ustaw przekazano organizacjom z budżetu Miasta Gdańska w roku 2023 kwotę **278 147 941,76 złotych**. Dotacje wypłacone w trybie ustaw o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zdrowiu publicznym stanowiły 40% tej kwoty, ustawy o finansowaniu działań oświatowych – 55%, ustawy o sporcie – 2%, a środki wydatkowane zgodnie z prawem zamówień publicznych – 3%.

Wykres 8. Środki przekazane organizacjom pozarządowym w różnych trybach w roku 2023

Udział środków przekazanych organizacjom we wszystkich trybach stanowił 6,14% ogólnej kwoty wydatków Miasta w 2023 roku.

Wykres 9. Udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym we wszystkich trybach w ogólnej kwocie wydatków budżetowych miasta Gdańska w 2023 roku

ROZDZIAŁ V. EWALUACJA WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Elementami corocznej ewaluacji Programu Współpracy są kierowane go komórki i jednostki urzędu oraz do organizacji pozarządowych zapytania o ocenę jakości współpracy oraz przeprowadzenie autoewaluacji przez zespół złożony z przedstawicieli Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych i urzędników miejskich.

1. Badanie jakości współpracy

W ramach przygotowywania niniejszego sprawozdania Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego zebrał ocenę jakości współpracy od wszystkich podmiotów miejskich, które współpracują z organizacjami zarówno w formie finansowej jak i innej.

Ocena dotyczyła terminowości, rzetelności sprawozdawczości, komunikacji i profesjonalizmu organizacji, z którymi podmioty współpracowały.

Uzyskano odpowiedzi od 27 podmiotów miejskich, a oceniano w skali od 1 do 5 i tak średnia ocen wyglądała następująco:

rzetelność	terminowość	sprawozdawczość	komunikacja	profesjonalizm
4,59	4,68	4,17	4,54	4,63

Średnia ogólna ocena jakości współpracy w tym ujęciu wyniosła **4,52**

Komórki organizacyjne i jednostki budżetowe Miasta przekazywały również informację o monitoringu i odbytych kontrolach realizacji zleconych zadań publicznych oraz stwierdzonych nieprawidłowościach.

Prowadzony w roku 2023 monitoring polegał na wizytacjach w miejscu realizacji zadań oraz uczestnictwie pracowników jednostek zlecających zadania w wydarzeniach dofinansowywanych przez Miasto i dotyczył przede wszystkim zgodności merytorycznej realizacji zadania z zawartą umową oraz weryfikację umieszczania logo Miasta Gdańska wraz z informacją o finansowaniu projektów ze środków miasta na stronach internetowych organizacji. Nieprawidłowości stwierdzone podczas monitoringu dotyczyły głównie braku informacji o dofinansowaniu od Miasta Gdańsk.

Wszystkie zrealizowane przez organizacje zadania podlegają kontroli merytorycznej i finansowej w formie weryfikacji i zatwierdzenia składanych sprawozdań. Ponadto, w roku 2023, skontrolowano 161 zadań zleconych organizacjom w miejscu ich realizacji lub w siedzibie organizacji.

Głównym przedmiotem prowadzonych kontroli była weryfikacja w zakresie finansowym. Zakres kontroli obejmował analizę wydatkowania przekazanych środków finansowych oraz prowadzenie dokumentacji w tym zakresie.

Najważniejsze nieprawidłowości dotyczyły:

opisu faktycznie dokonanie wydatków, braku dokumentów finansowych potwierdzających realizację zadania, nieprawidłowego opisywania dokumentów finansowych, udokumentowania wniesienia wkładu własnego.

Stwierdzono 27 nieprawidłowości, wydano 2 decyzje nakazujące zwrot części dotacji oraz 2 decyzje orzekające o umorzeniu zwrotu części dotacji.

Ocenę jakości współpracy przez organizacje pozarządowe zrealizowano w formie kierowanej do nich online anonimowej ankiety, w której poproszono je, by oceniły ogólnie jakość współpracy (w skali od 1 – najniższa jakość, do 6 – najwyższa) oraz jej najważniejsze formy (w skali od 1-4), oceniano też jakość współpracy w z poszczególnymi podmiotami miejskimi oraz wartościowano wagę poszczególnych form współpracy.

Na ankietę odpowiedziało **91** organizacji.

Średnia ogólna ocena współpracy (w skali 1 – 6) to **4,23**

Ocenę jakości współpracy w poszczególnych jej formach (w skali 1 – 4) przedstawia poniższa tabela:

FORMA WSPÓŁPRACY	finansowa	projekty partnerskie Miasta i NGO	korzystanie z lokali miejskich na preferencyjnych zasadach	korzystanie z sali sprzętu Miasta	uczestnictwo w radach i innych ciałach doradczych	korzystanie z newslettera dla NGO rozsyłanego przez WRS	korzystanie z profili dedykowanych NGO w Gdańsku	korzystanie z Patronatu Prezydenta
Średnia OCENA JAKOŚCI w skali 1 - 4	3,01	3,02	2,75	3,02	2,70	3,07	2,95	2,66

2. Autoewaluacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023 zobowiązuje jego realizatorów do przeprowadzenia autoewaluacji zrealizowanej wspólnie przez Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku i Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych.

W dniu 17 maja 2024 roku w Centrum Dolna Brama odbyło się spotkanie autoewaluacyjne, w którym uczestniczyło 27 osób. Byli to członkowie Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Miejskiego i instytucji miejskich współpracujących z organizacjami.

Posumowanie działania Programu Współpracy w 2023 r. przyjęło formę warsztatów przeprowadzonych metodą RETRO oraz otwartej dyskusji w ich trakcie.

W ramach warsztatów rozważano cztery kwestie związane z przebiegiem współpracy w 2023 roku:

1. Co było sukcesem we współpracy i co warto rozwijać w latach następnych,
2. Co nie działało lub działało słabo i co należałoby poprawić,
3. Co działa i należy utrzymać tak jak jest,
4. Nowe pomysły na rozwój i poprawę jakości współpracy.

W toku dyskusji ewaluacyjnych jako największy sukces współpracy w 2023 roku wskazano stworzenie i uruchomienie działania Centrum Dolna Brama i idącą za tym widoczną poprawę wzajemnych relacji między stronami współpracy: otwartość, współdziałanie na rzecz rozwoju, dostępność urzędników, otwartość na rozmowy.

Organizowanie spotkań integracyjnych we współpracy z trzecim sektorem, typu „Podwieczorek społeczny” w MOPR, spotkań plenarnych, branżowych oraz wysoka liczba organizacji uczestniczących w tych spotkaniach wskazują na nową jakość współpracy.

W zakresie zlecenia zadań doceniono wysoki poziom osiągania rezultatów w zadaniach zleconych z pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej, poprawę jakości rozliczeń dotacji dzięki wizytacjom i kontrolom realizowanych zadań, uproszczenie procedury konkursowej

w zdrowiu, rozwijanie nowych gdańskich funduszy: równości i sportowo-rekreacyjnego, coraz większe zainteresowanie organizacji i grup nieformalnych mikro grantami, pojawienie się nowych organizacji uczestniczących we współpracy w szczególności w obszarze kultury.

Zwrócono uwagę na sposób i jakość wspierania innowacji społecznych i postulowano zaangażowanie większych środków, by umożliwić skalowanie najwartościowszych projektów. Postulat zwiększenia budżetu na zadania zlecone organizacjom przewijał się w wielu kontekstach podejmowanych w dyskusji tematów i dotyczył wszystkich obszarów realizowanych zadań.

Doceniono uporządkowanie i ujednolicenie procedur i promocji gdańskich nagród społecznych oraz uznano za dobry pomysł organizację wiodącego plenarnego spotkania organizacji na początku roku oraz wprowadzony w Gdańskim Urzędzie Pracy tryb negocjowania wysokości dotacji.

Całość materiału zgromadzona w trakcie autoewaluacji zostanie opracowana przez referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego i przedstawiona organizacjom do wspólnego wykorzystania w procesie budowania nowego programu współpracy na rok 2025.

Najważniejsze wyzwania, z którymi trzeba się będzie zmierzyć w kolejnych latach współpracy to:

- nienadążający wzrost budżetu na zadania zlecone organizacjom pozarządowym za wzrostem inflacji i kosztami realizacji zadań;
- wypracowanie zasad i transparentność polityki udostępniania lokali dla ngo;
- uproszczenie procedur i skomplikowania dokumentacji konkursowej oraz stworzenie katalogu kosztów i taryfikatora wynagrodzeń dla realizatorów zadań zleconych, adekwatnego do cen i wysokości stawek rynkowych;
- znalezienie rozwiązania dla problemu obsady komisji konkursowych przez przedstawicieli NGO.

ZAKOŃCZENIE

W roku 2023 utrwaliła i wzmocniła się rola organizacji jako ważnego partnera Miasta na polu tworzenia polityk miejskich i realizacji zadań publicznych. Znajduje to wyraz zarówno w spektrum działań wspólnych, projektów partnerskich oraz usług społecznych realizowanych przez podmioty pozarządowe na zlecenia Miasta, których z roku na rok przybywa. Odzwierciedla się również w wielkości budżetu i skali wydatkowania środków na współpracę z organizacjami, zarówno w kwotach jak i procentowym udziale tych kwot w wydatkach Miasta. Rosnący trend finansowego zaangażowania Miasta we współpracę z organizacjami utrzymuje się praktycznie od początków tej współpracy.

Jest to zgodne z oczekiwaniami organizacji, które uczestnicząc w badaniu jakości współpracy, w 88% wskazały, że współpraca finansowa jest dla nich jej najważniejszą formą. Informowanie o konkursach, wydarzeniach i ważnych dla organizacji przepisach

prawa to kolejna znacząca jej forma. Organizacje chętnie angażują się w tworzenie polityk miejskich, a współdecydowanie o ważnych dla miasta sprawach to trzecia w hierarchii ważności forma współpracy.

Rok 2023 był zatem kolejnym rokiem dobrej współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, wysoko ocenionym zarówno przez urzędników miejskich, pracowników miejskich instytucji jak i organizacje pozarządowe.